

Granskning av arbetslöshetskassornas årsredovisningar 2017

Rapport 2018:12

Om IAF

IAF har regeringens och riksdagens uppdrag att verka för att arbetslöshetsförsäkringen ska fungera som en omställningsförsäkring.

Vi har bemyndigande att utfärda föreskrifter inom arbetslöshetsförsäkringen.

I instruktionen uttrycks att IAF ansvarar för tillsyn över arbetslöshetsförsäkringen, arbetslöshetskassorna och Arbetsförmedlingens handläggning av ärenden som har samband med arbetslöshetsförsäkringen.

Vi ska också följa utvecklingen på arbetslöshetsförsäkringens område och ta de initiativ till åtgärder som uppföljningen ger anledning till.

Dessutom har vi tillsyn över Arbetsförmedlingens och Försäkringskassans arbete med sanktioner inom aktivitetsstödet, utvecklingsersättningen och etableringsersättningen.

Innehållsförteckning

Resultat	4
Den genomförda granskningen	5
Resultaträkning, balansräkning och redovisningsprinciper	5
Förvaltningsberättelse.....	5
Formalia	6
Arbetslöshetskassornas ekonomi	7
Eget kapital	7
Administrationskostnader	9
Felaktigt utbetald arbetslöshetsersättning	11
Om uppdraget.....	13

Resultat

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) granskar varje år arbetslöshetskassornas årsredovisningar. Granskningen utgår från IAF:s föreskrifter om arbetslöshetskassor, IAFFS 2017:6.

Rapporten redovisar resultatet av granskningen av 2017 års årsredovisningar. Sammantaget visar granskningen att arbetslöshetskassorna i stort följer IAF:s föreskrift i upprättandet av sina årsredovisningar.

De brister IAF konstaterade var:

- 1 fall där korrekta underskrifter av årsredovisningen saknades
- 7 fall av försent inkommen årsredovisning
- 2 fall där korrekt vidimering av årsredovisning saknades

I samband med årsredovisningsgranskningen får IAF även en bild av respektive arbetslöshetskassas ekonomi.

Generellt sett är arbetslöshetskassornas ekonomi god.

IAF har påtalat till Byggnadsarbetarnas, Svensk Handels, Fastighets och Elektrikernas arbetslöshetskassor att de har en för hög nivå på det egna kapitalet.

Samtliga arbetslöshetskassor har fått en individuell återkoppling från IAF om resultatet av granskningen.

Den genomförda granskningen

Årsredovisningsgranskningen omfattar följande delar:

- resultaträkning, balansräkning och redovisningsprinciper
- förvaltningsberättelse
- formalia

Gemensamma nämnare som påverkat verksamheten för alla arbetslöshetskassor under 2017 och som står omnämnt i årsredovisningarna, är det förberedande arbetet med anpassningen av verksamheten till den nya dataskyddsförordningen, GDPR, som trädde i kraft 25 maj 2018.

Gemensamt för många arbetslöshetskassor är också utbildningsinsatser som genomförts gällande den nya förvaltningslagen som trädde i kraft 1 juli 2018.

I stort sett alla arbetslöshetskassor redovisar i sina årsredovisningar att de ser en ökad andel digitala möten med sina medlemmar. För att möta detta lanserades i november en ny version av portalen ”Mina Sidor” där medlemmarna på ett enklare sätt kan kommunicera digitalt med sin arbetslöshetskassa.

Resultaträkning, balansräkning och redovisningsprinciper

10-12 §§ i IAF:s föreskrifter om arbetslöshetskassor, IAFFS 2017:6, reglerar hur en arbetslöshetskassas årsredovisning ska utformas, utöver det som anges i årsredovisningslagen (1995:1554). Föreskriftens uppställning för resultat- och balansräkning är ett minimikrav för vilka uppgifter som ska ingå i årsredovisningen och redovisa de statliga uppdrag som kassorna har.

Samtliga årsredovisningar var utformade enligt föreskriften. Inga brister konstaterades. Men IAF påpekade till 3 kassor att begreppet arbetslöshetsavgift användes i årsredovisningen. Denna avskaffades den 1 januari 2014 och finns därför inte längre med i bilagan till IAFFS 2017:6.

Förvaltningsberättelse

I 13 § i IAFFS 2017:6 regleras vad årsredovisningens förvaltningsberättelse ska innehålla, utöver det som anges i årsredovisningslagen (1995:1554).

IAF har inte funnit några avvikelser gällande förvaltningsberättelsen i sin granskning.

Formalia

14 § IAFFS 2017:6 reglerar vem som ska skriva under en årsredovisning och formkraven för underskrifterna.

I ett fall har IAF kommunicerat brister gällande underskrifter. Arbetslöshetskassan har skickat in en ny underskriven årsredovisning sedan bristen kommunicerades.

Enligt 15 § IAFFS 2017:6 ska en vidimerad kopia på årsredovisning och revisionsberättelse lämnas in till IAF inom en månad efter att revisionsberättelse undertecknats, dock senast 31 maj.

Granskningen har resulterat i att IAF kommunicerat brister på grund av sent inkommen årsredovisning i 7 fall samt att vidimering saknas i 2 fall.

Arbetslöshetskassornas ekonomi

Eget kapital

IAF anser, med utgångspunkt från 44 § LAK¹ och dess syfte², att en arbetslöshetskassa maximalt ska ha en nivå på det egna kapitalet som motsvarar 12 månaders löpande utgifter i verksamheten. Detta ska resultera i att medlemsavgiften hålls så låg som möjligt och gör att fler kan omfattas av arbetslöshetsförsäkringen genom ett medlemskap i en arbetslöshetskassa. Om det egna kapitalet överstiger 12 månaders kostnadstäckning, är det ett tecken på att medlemsavgiften är onödigt hög och kan sänkas.

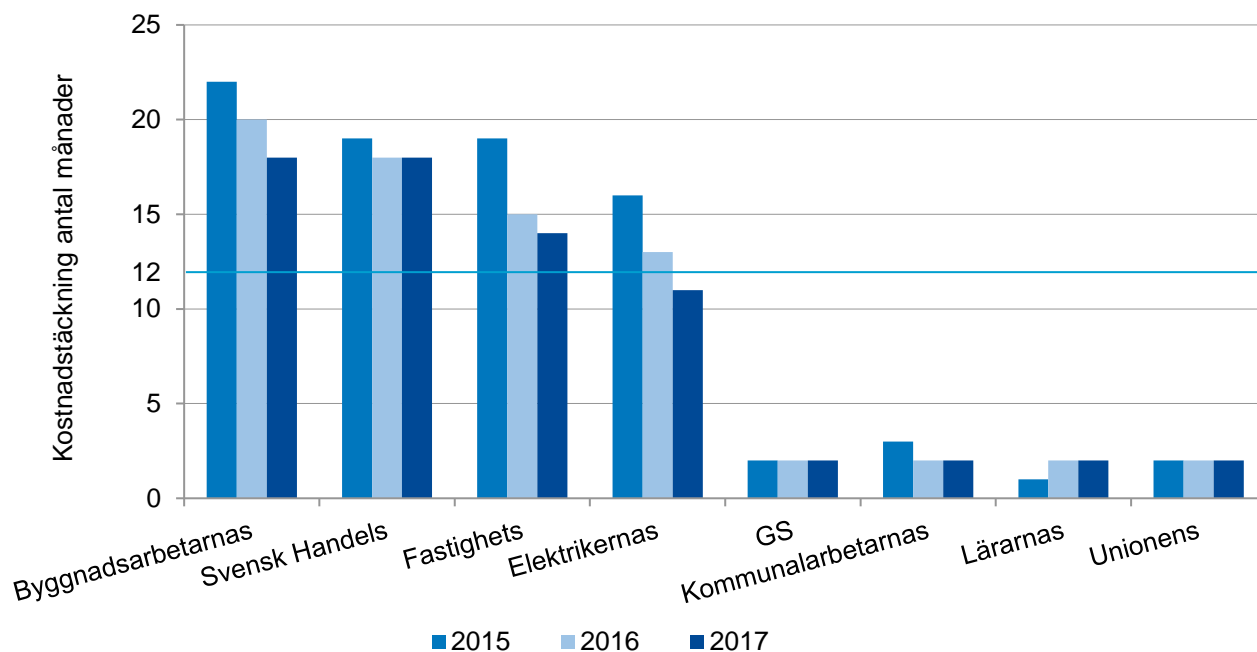
IAF har påtalat för Byggnadsarbetarnas, Svensk Handels och Fastighets arbetslöshetskassa att deras egna kapital ligger på allt för höga nivåer och behöver minskas. IAF har även valt att påtala till Elektrikernas arbetslöshetskassa att deras egna kapital ligger högt. Numera ligger dock det egna kapitlet strax under 12 månaders kostnadstäckning, men har under en lång tid legat högt.

---

¹ Lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor, LAK.

² I 44 § LAK regleras att inkomster som inte används för löpande utgifter under verksamhetsåret ska användas för sådana utgifter följande verksamhetsår.

Diagram 1: Arbetslöshetskassor med högst och lägst kostnadstäckning (antal månader)

Medianvärdet för arbetslöshetskassornas kostnadstäckning 2017 var 7 månader.³

De kassor som har lägst kostnadstäckning har motsvarande cirka 2 månaders kostnader i eget kapital.

Den 31 december 2017 uppgick arbetslöshetskassornas egna kapital till dryga 2 miljarder kronor.⁴ Det hade totalt sett minskat något i jämförelse med året innan.

³ IAF:s statistikdatabas, iaf.se

⁴ IAF:s statistikdatabas, iaf.se

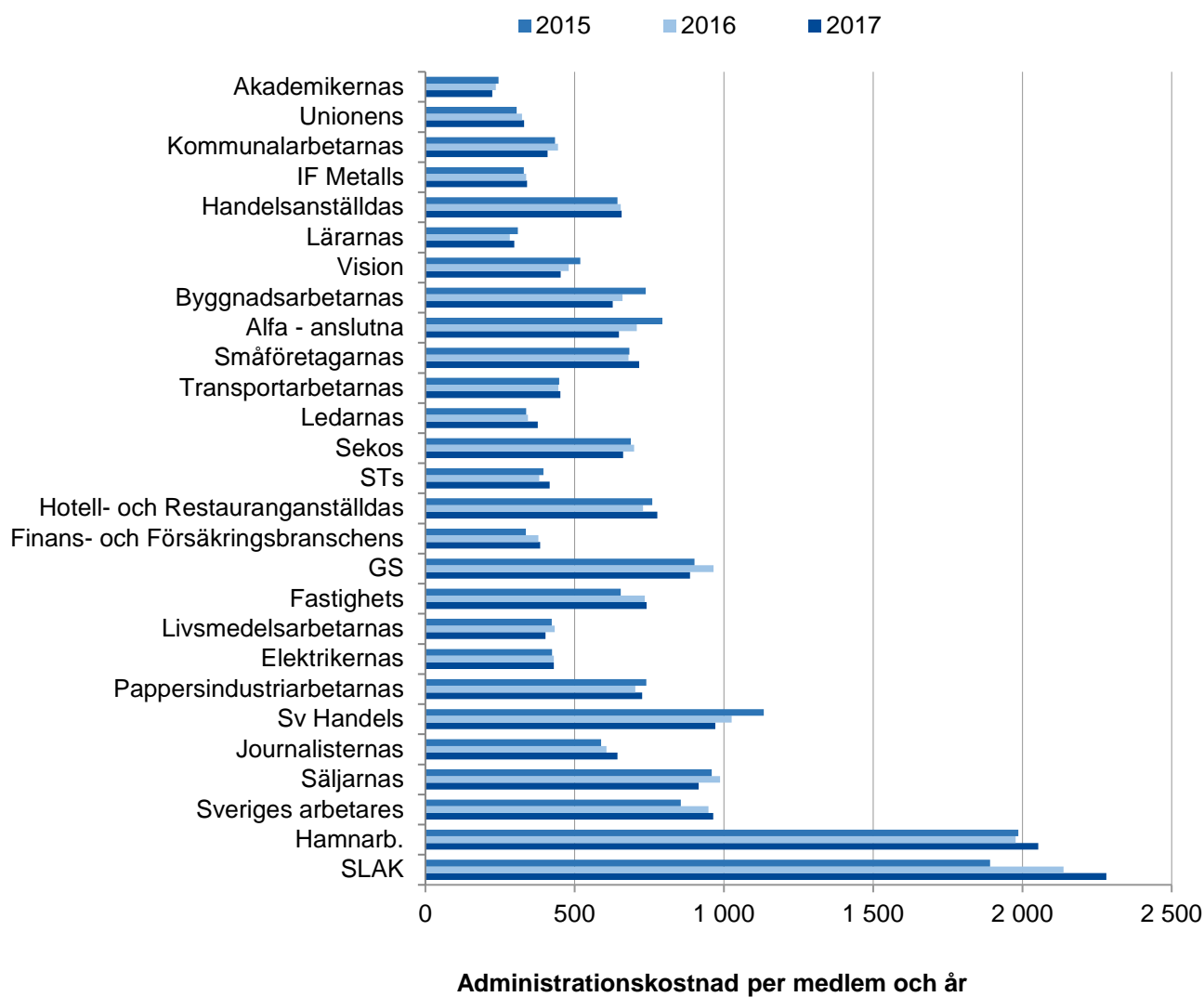
Administrationskostnader

Arbetslöshetskassornas medlemmar finansierar dess administration genom medlemsavgifterna till kassan. Att hålla kostnaderna för administrationen på en så låg nivå som möjligt är en viktig faktor för att även kunna hålla medlemsavgifterna på en låg nivå. Det finns inga riktlinjer för vilken nivå en arbetslöshetskassas kostnader för administrationen maximalt bör ligga på. Men IAF kan konstatera att skillnaden mellan kassorna är stor. Till viss del kan detta bero på storleken på en arbetslöshetskassa, men det är inte hela förklaringen. I diagram 2 redovisas kassornas administrationskostnader.

Arbetslöshetskassorna är i diagrammet sorterade på medlemsantal från den med flest antal medlemmar till den med lägst antal medlemmar. Det finns skillnader i administrationskostnaderna hos arbetslöshetskassor, även om medlemsantal är liknande.

De arbetslöshetskassor som ligger högst har administrationskostnader på cirka 2 000 kronor per medlem och år. De som ligger lägst har kostnader för administrationen på cirka 200 kronor per medlem och år.

Diagram 2: Arbetslöshetskassornas administrationskostnader (kr/medlem och år), sorterade i storleksordning på arbetslöshetskassa utifrån medlemsantal.

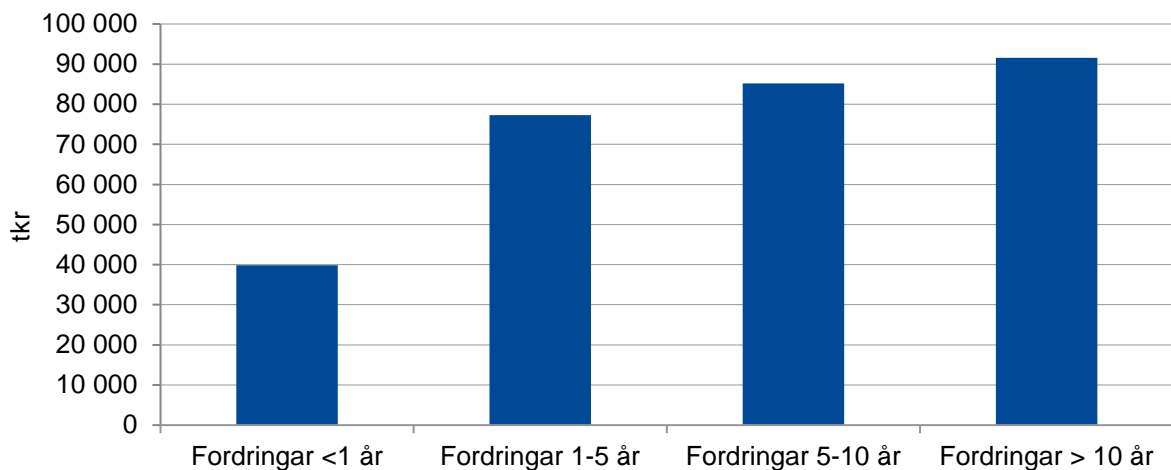

Felaktigt utbetald arbetslöshetsersättning

IAF har påbörjat ett arbete med översyn av föreskriften IAFFS 2017:6, när det gäller hur fordringar felaktigt arbetslöshetsersättning ska redovisas. Så som bestämmelsen ser ut i dag, ska fordringarna redovisas till nominellt belopp. Detta innebär att de ständigt ökar, eftersom de inte värderas som övriga fordringar. Arbetslöshetskassorna ska redovisa ackumulerade belopp gällande fordringar felaktigt utbetald arbetslöshetsersättning i sina årsredovisningar. Fordringarna ska redovisas utifrån åldersintervall som redogör för hur gamla fordringarna är.

Diagram 3: Ackumulerat värde av fordringar för samtliga arbetslöshetskassor

Den sammanlagda fordran på felaktigt utbetald arbetslöshetsersättning var 2017 nästan 294 miljoner kronor. Beloppet fördelas på yngre och äldre fordringar. Eftersom tidigare granskningar visat att äldre fordringar är svårare att reglera än de yngre, är det viktigt att arbetslöshetskassorna jobbar effektivt med sina fordringar i ett så tidigt skede som möjligt.

En redogörelse för vilka förändringar som skett i beloppen under året ska finnas i arbetslöshetskassornas årsredovisningar. Beloppen redovisas till ett nominellt

värde, vilket innebär att redovisning ska ske till ett ursprungligt värde och inte ett värderat belopp.⁵

Om fordringarna som gäller felaktigt utbetald arbetslöshetsersättning inte motsvaras av skulderna, måste arbetslöshetskassan lämna en förklaring. Vid granskningen av årsredovisningarna stämde fordran överens med skulden i samtliga fall.

---

⁵ Fordringar och skulder felaktig arbetslöshetsersättning ska endast regleras med stöd av 68-68 a och 68 d §§ i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkringen, ALF och 93, 94-94 d §§ i LAK.

Om uppdraget

Den här rapporten redovisar IAF:s granskning av arbetslöshetskassornas årsredovisningar för verksamhetsåret 2017.

Uppdragets syfte har varit att granska hur arbetslöshetskassorna följt Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens föreskrifter om arbetslöshetskassor (IAFFS 2017:6), när de upprättat sina årsredovisningar för 2017. Syftet har också varit att få en aktuell bild av arbetslöshetskassornas ekonomi.

Alla arbetslöshetskassor har informerats skriftligt om resultatet från granskningen av den egna årsredovisningen.

Rapporten har föredragits av Aime Eriksson. I arbetet har även Camilla Pettersson och Håkan Nordström deltagit. Vid den slutliga beredningen av ärendet har Lena Aronsson och Annelie Westman deltagit. Enhetschefen för analysenheten har fattat beslut i ärendet.

Katrineholm den 9 oktober 2018

Jessica Idbrant
Enhetschef

Aime Eriksson
Utredare

POSTADDRESS:
IAF
Box 210
641 22 Katrineholm

TELEFON: 0150 - 48 70 00
FAX: 0150 - 48 70 02
EPOST: iaf@iaf.se
WEBB: www.iaf.se

